

בש"פ 8806/16 - מדינת ישראל נגד יצחק אברג'יל, מרדכי יאיר חסין, שמעון סבח, עופר בוהדנה, יוסף (ז'וז'ו) לוי

בית המשפט העליון
בש"פ 8806/16

לפני: כבוד השופט ד' ברק-ארז

המבקשת: מדינת ישראל

נגד

המשיבים:
1. יצחק אברג'יל
2. מרדכי יאיר חסין
3. שמעון סבח
4. עופר בוהדנה
5. יוסף (ז'וז'ו) לוי

בקשה להארכת מעצר חמישית (שישית בנוגע למשיב 3)
לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה -
מעצרים), התשנ"ו-1996

תאריך הישיבה: ט"ז בחשון התשע"ז (17.11.2016)

בשם המבקשת: עו"ד שרית משגב

בשם המשיב 1: עו"ד שמשון וייס, עו"ד רוי גבריאלי

בשם המשיב 3: עו"ד גלאון קפלנסקי, עו"ד לירון שרקוביק

בשם המשיב 4: עו"ד סער שפירו

בשם המשיב 5: עו"ד רוזה אהרון

החלטה

1. בפני בקשה להארכת מעצרו של המשיבים לפי סעיף 62 לחוק סדר הדין הפלילי (סמכויות אכיפה - מעצרים),

עמוד 1

התשנ"ו-1996 (להלן: חוק המעצרים) החל מיום 24.11.2016 ב-90 ימים או עד למתן פסק דין בתפ"ח 24984-07-15 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

2. זוהי הבקשה החמישית המוגשת להארכת מעצרו של המשיבים 1, 4 ו-5, ובקשה ששית בעניינו של המשיב 3. במקור, הוגשה הבקשה גם ביחס למשיב 2, מרדכי חסין (להלן: חסין). נוכח הסכמת בא-כוחו שהתקבלה ביום 13.11.2016, הוריתי ביום 15.11.2016 על הארכת מעצרו המבוקשת, כך שהחלטה זו אינה נוגעת אליו.

כתב האישום

3. ביום 13.7.2015 הוגש לבית המשפט המחוזי כתב אישום נגד 18 נאשמים, בהם ארבעת המשיבים הרלוונטיים לעניינו - המשיב 1, יצחק אברג'יל, הוא נאשם 1 בכתב האישום (להלן: אברג'יל); המשיב 3, שמעון סבח, הוא נאשם 10 בכתב האישום (להלן: סבח); המשיב 4, עופר בודהנה, הוא נאשם 12 בכתב האישום (להלן: בודהנה); והמשיב 5, יוסף (ז'וז'ו) לוי, הוא נאשם 13 בכתב האישום (להלן: לוי). כתב האישום, הכולל 13 אישומים, הוא ארוך ומפורט מאד. נוכח זאת, יובאו להלן בתמצית עיקרי האישומים הרלוונטיים למשיבים שבפני בלבד. לשם הקיצור, לא יצוין כאן חלקם של הנאשמים האחרים בכתב האישום. עוד יצוין כבר עתה כי האירועים שעליהם נסב כתב האישום התרחשו עובר לשנת 2006. הגשתו של כתב האישום התאפשרה עם השלמתה של חקירה ממושכת והגעה להסכמים עם עדי מדינה.

4. האישום הראשון (אברג'יל) - על פי המתואר באישום זה, אברג'יל עמד בראש ארגון פשיעה בינלאומי שפעל בתבנית מאורגנת, היררכית ושיטתית, למצער בין השנים 2002-2006 (להלן: הארגון). הארגון, כך נטען, כלל שלוש זרועות - "הזרוע האירופאית", "הזרוע היפנית", ו"הזרוע הישראלית" - והורכב מקבוצות עברייניות שונות שבראש כל אחת מהן עמד מנהל שהיה בקשר ישיר עם אברג'יל. לפי הנטען, פעילות הארגון כללה מעשי רצח וניסיונות רצח על רקע סכסוכים בין קבוצות עברייניות יריבות; עסקאות סמים מסוגים שונים שמימנו את פעילות הארגון; עבירות מס והלבנת הון; וכן רכישה של כלי נשק שונים שנועדו למימוש המטרות הפליליות של הארגון. בגין אישום זה יוחסה לאברג'יל עבירה של עמידה בראש ארגון פשיעה לפי סעיף 2(א) לחוק מאבק בארגון פשיעה, התשס"ג-2003 (להלן: חוק ארגון פשיעה).

5. האישום השני (אברג'יל) - אישום זה נסב על מכירתם של 800 ק"ג קוקאין שהוסלקו במכונה תעשייתית בפרו ועל חלוקת התמורה שתתקבל מן המכירה. בסופו של יום, נמכרו חלק מהסמים בשווי המוערך ביותר מ-32.5 מיליון שקלים, וסכום זה התחלק בין המעורבים, לרבות אברג'יל, כאשר חלק מהכסף שימש בהמשך למימוןם של מעשי האלימות שבוצעו על ידי הארגון. בגין אישום זה יוחסו לאברג'יל עבירות של ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים המסוכנים [נוסח משולב], התשל"ג-1973 (להלן: פקודת הסמים המסוכנים) בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה; וכן של עשיית פעולה ברכוש אסור במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 4 לחוק איסור הלבנת הון, התש"ס-2000 בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

6. האישום השלישי (אברג'יל וסבח) - אישום זה נסב על אירוע שהתרחש ביום 30.6.2003 ובו הונח והופעל מטען רב עוצמה ברכב שעמד בסמוך למשרדו של זאב רוזנשטיין (להלן: רוזנשטיין) בתל אביב. התכנון והביצוע של אירוע זה החל משלב השגת החומרים למטען החבלה ועד להפעלתו מתוארים בהרחבה בכתב האישום. פיצוץ המטען גרם לפציעתם של רוזנשטיין ושל ארבעה אנשים נוספים. בגין אישום זה יוחסו לאברג'יל וסבח עבירות של ניסיון לרצח

עמוד 2

במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 305(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין) יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה; חבלה בכוונה מחמירה במסגרת ארגון פשיעה (3 עבירות) לפי סעיף 329(1) ו-(3) לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה; קשירת קשר לפשע במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 449(א) לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה; וכן גרימת חבלה של ממש במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 380 לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

7. האישום הרביעי (אברג'יל, סבח, בוהדנה ולוי) - אישום זה נסב על ניסיון התנקשות נוסף ברוזנשטיין שתכנן הארגון, על ידי הפעלת מטען חבלה ברחוב יהודה הלוי בתל אביב. האישום מתאר בפירוט את התכנון שקדם לניסיון ההתנקשות ובפרט את אופן מימונו. הפעלתו של מטען החבלה במקרה זה הובילה למותם של שלושה אנשים ולפציעתם של 51 אנשים נוספים ששהו במקום באותה העת, ביניהם רוזנשטיין, מאבטחיו ועוברי אורח תמימים. בגין אישום זה יוחסו לאברג'יל, לסבח, לבוהדנה וללוי עבירות של רצח לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין (3 עבירות); חבלה בכוונה מחמירה במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 329(א)(3) לחוק העונשין (3 עבירות) יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה; פציעה בנסיבות מחמירות במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 334 ו-335(א)(2) לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה (ריבוי עבירות); גרימת חבלה של ממש במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 380 לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה (ריבוי עבירות); וכן קשירת קשר לפשע במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 449(א) לחוק העונשין יחד עם סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

8. האישום החמישי (אברג'יל) - אישום זה נסב על קשירת קשר לכאורה לגרום בכוונה תחילה למותו של דוד ביטון. האישום מפרט את ייזום הרצח על-ידי אברג'יל וכן את תכנונו. כמו כן, האישום מפרט כיצד בוצע הרצח ביום 14.1.2003 בחולון על ידי שלומי לוי, וכיצד העביר אברג'יל סך של 30,000 דולר לגורמים המבצעים. בגין אישום זה יוחסו לאברג'יל עבירות של רצח לפי סעיף 300(א)(2) לחוק העונשין וקשירת קשר לפי סעיף 499(א) לחוק העונשין. להשלמת התמונה יצוין כי אישום זה מיוחס גם לחסין.

9. האישום השישי (אברג'יל) - אישום זה נסב על קשירת קשר לייבוא סם מסוג קוקאין מדרום אמריקה לאירופה, באמצעות בלדריות, במסגרת הארגון ולשם קידומו. שווייה של עסקת הסמים הרלוונטית לאישום זה עמד על כ-2.8 מיליון שקלים (אם כי בסופו של דבר העסקה לא הושלמה, ואחד מהגורמים המעורבים שילם כמחצית ה"חוב" בשל אחריותו לכך). בגין אישום זה יוחסה לאברג'יל עבירה של ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

10. האישום השביעי (אברג'יל) - עניינו של אישום זה הוא בקשירת קשר על ידי אברג'יל ונאשמים נוספים יחד עם אחרים לייבא מיליון כדורי אקסטזי מהולנד לאוסטרליה ולמכור אותם שם, במסגרת הארגון ולשם קידום פעילותו. שווי הכדורים שנסחרו בעסקה עמד על כ-33.6 מיליון שקלים אם כי גם במקרה זה העסקה לא הושלמה ואחד מהגורמים המעורבים שילם את "חובו" בשל כך. בגין אישום זה יוחסה לאברג'יל עבירה של ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

11. האישום השמיני (אברג'יל) - אישום זה נסב על ניסיונו של אברג'יל להעביר 12 טון סם מסוג חשיש, בשווי של כ-117 מיליון שקלים, ממרוקו לספרד ומשם לקנדה. כתב האישום מגולל את הנסיבות - שלא צלחו לבסוף - להוציא את העסקה לפועל. בגין אישום זה יוחסה לאברג'יל עבירה של ניסיון לייצוא, ייבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון

פשיעה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

12. האישום האחד עשר (אברג'יל) - אישום זה נסב על פעילותה של הזרוע היפנית של הארגון, ומפרט שורה של עסקאות סמים בינלאומיות שבוצעו על ידיה במהלך השנים 2004-2006. בגין המתואר באישום זה יוחסה לאברג'יל עבירה של ייצוא, ייבוא, מסחר והספקה במסגרת ארגון פשיעה לפי סעיף 13 לפקודת הסמים בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה.

13. האישום השלושה עשר (אברג'יל) - אישום זה מייחס לאברג'יל עבירות של התחמקות ממס או סיוע לאחר להתחמק ממס במרמה, עורמה ותחבולה במסגרת ארגון פשיעה (ריבוי עבירות) לפי סעיף 220(5) לפקודת מס הכנסה, התשכ"א-1961 בצירוף סעיף 3 לחוק ארגון פשיעה. זאת, על רקע הטענה כי במהלך השנים פעל אברג'יל על מנת להתחמק מתשלום מס או על מנת לסייע לאחרים להתחמק מתשלום מס בגין הכנסותיהם של חברי הארגון מעסקאות הסמים שבוצעו במסגרתו, בסכום כולל של לפחות כ-227 מיליון שקלים. להשלמת התמונה יוער כי אישום זה מיוחס אף הוא גם לחסין.

14. יתר האישומים בכתב האישום שלא פורטו לעיל אינם מיוחסים למי מהמשיבים שבפני.

הליכי מעצר קודמים

15. בד בבד עם הגשת כתב האישום, הוגשה בקשה למעצרו של הנאשמים בו עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. הדיון בבקשה נדחה מעת לעת, בשל קשיים בהסדרת ייצוגם של נאשמים שונים וכן בקשות דחייה שהוגשו על ידי שני הצדדים מסיבות שונות - בין היתר בקשה להוצאת תעודת חיסיון על ידי המדינה, בקשות של סנגורים חדשים לשהות נוספת לשם לימוד של חומרי חקירה ועוד. אף לאחר שהחלו להישמע טיעונים לגופה של הבקשה, נדרשו לשם כך מספר ישיבות, נוכח ההיקף העצום של חומר החקירה. על כן, בית המשפט המחוזי קיבל החלטות על מעצרו של המשיבים, ואלה הוארכו מעת לעת.

16. ביום 11.4.2016, לאחר שחלפו תשעה חודשים שבהם שהו המשיבים במעצר (ועוד קודם לקבלת החלטה בבקשות לעצרו עד תום ההליכים), הורה השופט מ' מזוז על הארכת מעצרו ב-45 ימים, בהסכמה, וקבע כי לקראת תום תקופה זו תגיש המדינה בקשה חדשה להארכת מעצרו של המשיבים (בש"פ 2865/16).

17. ביום 2.5.2016 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של סבח ולוי עד תום ההליכים המשפטיים נגדם. השניים הגישו עררים לבית משפט זה על ההחלטה, ואלו נדחו (בש"פ 4398/16 בעניינו של סבח (השופט י' דנציגר) ובש"פ 4212/16 בעניינו של לוי (השופט ח' מלצר)).

18. ביום 7.7.2016 הורה השופט מזוז על הארכת מעצרו של המשיבים ב-45 ימים נוספים, החל מיום 12.7.2016 (בש"פ 5340/16).

19. ביום 12.7.2016 הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו של בוהדנה עד תום ההליכים המשפטיים נגדו. ערר שהגיש בוהדנה על החלטה זו נדחה (בש"פ 6197/16, השופט מלצר).

20. בשלב זה הגישה המדינה בקשה רביעית להארכת מעצרו של המשיבים, שנדונה בפני השופט נ' הנדל. בתחילה הוארך מעצרו של כל המשיבים בהסכמה עד ליום 12.9.2016. בהמשך, ניתנו שתי החלטות נוספות בהסכמה - באשר להארכת מעצרו של בוהדנה ב-72 ימים החל מיום 13.9.2016, ובאשר להארכת מעצרו של סבח ב-42 ימים, גם כן החל מיום 13.9.2016. לבסוף, ביום 11.9.2016 החליט השופט הנדל גם על הארכת מעצרו של אברג'יל ולוי ב-72 ימים נוספים החל מיום 13.9.2016 (בש"פ 6446/16 מדינת ישראל נ' אברג'יל (11.9.2016) (להלן: עניין אברג'יל)). בהמשך ביקשה המדינה הארכת מעצר קצרה נוספת בעניינו של סבח בלבד, וזאת על מנת לאחד בינו לבין יתר המשיבים. בקשה זו התקבלה בהסכמה (בש"פ 7912/16, השופט א' שהם).

21. להשלמת התמונה יצוין כי בית המשפט המחוזי טרם הכריע בבקשה לעצור את אברג'יל עד תום ההליכים המשפטיים נגדו, נוכח שינויים בייצוגו וכן בשל היקף חומר הראיות. דיון לעניין הראיות לכאורה נקבע בבית המשפט המחוזי לחודש ינואר 2017. כן יוער שאברג'יל מרצה כעת עונש מאסר שצפוי להסתיים בסוף חודש פברואר 2017.

מהלך הדיונים בתיק העיקרי

22. בין לבין התעכבו גם ההליכים בתיק העיקרי, בין היתר בשל היקף חומרי החקירה וקשיים בהסדרת ייצוגם של חלק מהנאשמים. בתחילה דחה בית המשפט המחוזי את מועד שמיעת הראיות לחודש ספטמבר 2016, אך בהמשך הוא נדחה בשנית לחודש ינואר 2017. עם זאת, כעת נמסר כי הדיונים צפויים להתחיל במועד זה, כי אלה יתקיימו במתכונת של שלושה דיונים בשבוע, וכי בהתאם לצורך תישקל האפשרות לקיים אף ארבעה דיונים בשבוע.

הבקשה הנוכחית להארכת מעצר

23. בהמשך להליכים המתוארים לעיל, הוגשה הבקשה שבפני להארכת מעצרו של המשיבים ב-90 ימים נוספים. ביום 17.11.2016 הוריתי על הארכת מעצרו של המשיבים עד למתן החלטה אחרת על ידי.

24. לטענת המדינה, הארכת המעצר היא מחויבת המציאות לנוכח המסוכנות הגבוהה מאד שנשקפת מן המשיבים, מסוכנות הנלמדת מן המעשים החמורים המיוחסים להם בכתב האישום ומנסיבות ביצועם. המדינה מדגישה כי המשיבים פעלו במסגרת ארגון פשיעה היררכי רב זרועות אשר פעילותו התאפיינה בתחכום עברייני ברמה הגבוהה ביותר ואשר לא בחל באמצעים להשגת מטרותיו, תוך נקיטה באלימות כדפוס פעילות קבוע.

25. נוסף על כך, המדינה טוענת כי מסוכנותם של המשיבים מתעצמת נוכח עברם הפלילי, הכולל הרשעות בעבירות חמורות רבות. כך, לאברג'יל שתי הרשעות קודמות כקטין, בין היתר בעבירות של רצח, ניסיון רצח ועבירות סמים, בגין הוא נדון ל-18 שנות מאסר. כמו כן, אברג'יל הורשע בבליגה (שלא בפניו, לאחר שנמלט מהמדינה) בעבירות של ניהול ארגון פשיעה וסחר בסמים ונדון לחמש שנות מאסר. בנוסף, בשנת 2008 הוגש בארצות הברית כתב אישום נגד אברג'יל

ואחרים, בין היתר בגין רצח ועסקאות סחר בסמים. בגין עבירות אלה הוא נדון בארצות-הברית ל-102 חודשי מאסר שאותם הוא מרצה כעת בישראל. לסבח 12 הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות אלימות, רכוש וסמים, שבגין הוא ריצה חמישה עונשי מאסר. לבהדנה תשע הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות רכוש ואלימות, שבגין ריצה מספר תקופות מאסר. ללוי שמונה הרשעות קודמות, בין היתר בעבירות אלימות ורכוש, ובגין ריצה אף הוא מספר תקופות מאסר.

26. המדינה מוסיפה כי ביחס לכלל המשיבים קיים חשש כבד להימלטות מהדין. נטען כי חשש זה עולה באופן אינהרנטי מהעבירות שבהם המשיבים מואשמים, וכן נוכח העובדה שהנאשמים בפרשה מילטו חלק מהמעורבים בפעילות הארגון לחו"ל על מנת להסתיר את מעשיהם.

27. המדינה מוסיפה כי היא מודעת לכך שחל עיכוב בשמיעת משפטם של המשיבים, אלא שלשיטתה, עיכוב זה נובע בין היתר גם מן הקשיים בהסדרת ייצוגם של הנאשמים השונים וכן מבקשות שהוגשו על-ידי באי-כוחם לדחיית דיונים. בפרט, מצוין כי הדחיה האחרונה של מועד שמיעת הראיות לחודש ינואר 2017 התקבלה נוכח בקשת בא-כוחו של אברג'יל. המדינה מציינת כי בעת האחרונה נשמעה עדותו המוקדמת של מי שהיה נאשם 7 בכתב האישום (והורשע במסגרת הסדר טיעון) וכן כי התקיימו מספר דיונים בעתירתם של חלק מהנאשמים לגילוי ראיה חסויה. כמו כן, המדינה מדגישה כי המועד הצפוי לשמיעת ההוכחות הוא קרוב (חודש ינואר 2017), וזאת בקצב "מוגבר". המדינה אף מציינת כי הארכת המעצר האחרונה בעניינם של המשיבים, שעליה החליט השופט הנדל (ראו פסקה 20 לעיל), התבססה בין השאר על אותו מועד סמוך לתחילת שמיעת ההוכחות, וכי כעת מועד זה אך התקרב יותר.

28. מנגד, המשיבים מתנגדים להארכת המעצר המבוקשת. ככלל, הם מצביעים על הזמן הרב שחלף מאז הוגש כתב האישום, כאשר המשפט עצמו טרם החל.

29. בא-כוחו של אברג'יל ממקד את טענותיו בהתמשכות ההליכים בבית המשפט המחוזי ובתקופת המעצר הממושכת שבה שוהה אברג'יל, בפרט בשים לב לכך שהעבירות המיוחסות לו בכתב האישום בוצעו לכאורה עד לפני כעשור. בהמשך לכך נטען כי נוכח היקף החומר בתיק, וכן נוכח העובדה שבא-הכוח הנוכחי מונה לייצוג בחודש מאי האחרון, קיים חשש כי דיוני ההוכחות לא יחלו בחודש ינואר הקרוב. התוצאה לשיטתו היא כי אברג'יל יישאר במעצר זמן רב טרם יתקדם המשפט נגדו.

30. בא-כוחו של סבח מצטרף לטענות בדבר התמשכות ההליכים. כמו כן, הוא מבקש להדגיש כי המעשים המיוחסים לסבח מציינים אותו לכל היותר כ"חייל זוט"ר" בארגון. בהקשר זה נטען כי חלק מהנאשמים בפרשה, שהיקף המעשים המיוחסים להם בכתב האישום דומה לזה של סבח, שוחררו בתנאים מגבילים לאחר קבלת תסקיר בעניינם, או לחלופין נעצרו בפיקוח אלקטרוני. בנסיבות אלה, לשיטתו, אין מקום להארכת מעצר נוספת של סבח מאחורי סורג ובריח. בא-כוחו של סבח אף הביע הסכמה עקרונית להארכת המעצר בכפוף לכך שיוגש תסקיר בעניינו.

31. באת-כוחו של בודהנה טוענת כי נוכח הבקשה שהגישה לשחרורה מייצוג היא מתקשה לטעון בעניינו, אך מצביעה על כך שמכל מקום חלקו של בודהנה בפרשה מינורי יחסית, כנאשם באישום הרביעי בלבד. על כן, בהתחשב בהחלטות שניתנו בעניינם של נאשמים אחרים שחלקם דומה, כך נטען, יש מקום להורות על שחרורו. באת-כוחו של בודהנה הביעה אף היא הסכמה עקרונית להארכת המעצר בכפוף להגשת תסקיר.

32. בא-כוחו של לוי מדגיש גם הוא את חלקו המצומצם יחסית של לוי בפרשה. הוא מצוין כי מה שעמד בפני בית המשפט המחוזי כאשר הורה על מעצרו עד תום ההליכים היה עברו הפלילי של לוי, אולם מוסיף כי אפילו היה הדבר נכון בזמנו, הרי שבשלב זה לא ניתן עוד לייחס לכך משקל משמעותי, נוכח הזמן שחלף והתמשכות ההליכים.

33. בתשובתה, מדגישה באת-כוח המדינה כי בהליכי המעצר עד תום ההליכים - הן בהחלטותיו של בית המשפט המחוזי והן בהחלטות בעררים עליהן - נערכה הבחנה דקדקנית בין הנאשמים השונים מבחינת מידת מעורבותם בפרשה ומידת מסוכנותם, ובהתאם לכך חלקם נעצרו בפיקוח אלקטרוני וחלקם שוחררו בתנאים מגבילים. לשיטת המדינה, הבחנות אלה מצדיקות את המשך מעצרם של המשיבים שבפני שהם בעלי עבר פלילי מכביד וחמור, ושבעניינם קיים חשש משמעותי לשיבוש הליכים ולהימלטות מן הדין. המדינה סבורה כי מטעם זה אף אין מקום להארכת מעצרם בכפוף להזמנת תסקירים.

דין והכרעה

34. נקודת המוצא להכרעה במקרה דנן, נוסף על סעיף 62 לחוק המעצרים, היא החלטתו של השופט הנדל מיום 11.9.2016 שבה נקבע כי באיזון הכולל שבין המסוכנות הנשקפת מן המשיבים לבין קצב ההתקדמות של משפטם נוטה הכף לטובת הארכת מעצרם (עניין אברג'יל שהוזכר לעיל). כעת, בחלוף תקופה נוספת, יש לבחון האם סתה נקודת האיזון ביחס לכל אחד מן המשיבים, בהתחשב במכלול נסיבות העניין.

35. אברג'יל - עניינו של אברג'יל נבדל מעניינם של יתר המשיבים שבפני, בכמה היבטים. ראשית, אברג'יל הוא ללא ספק הדמות הדומיננטית ביותר בכתב האישום, כמי שלפי הנתען עמד בראש הארגון, על כל המשתמע מכך. כמעט כל האישומים בכתב האישום, למעט האישומים התשיעי, העשירי והשנים-עשר מיוחדים לו. מן העבר השני, אברג'יל הוא היחיד מבין המשיבים שבפני שלגביו טרם התקבלה החלטה באשר למעצרו עד תום ההליכים, וזאת כאשר הארכת מעצרו מתבקשת זו הפעם החמישית. אכן, זהו מצב בעייתי, אשר המנגנון הקבוע בחוק המעצרים אינו מכוון אליו. אולם, אין זו הפעם הראשונה שבה נדרש בית משפט זה להאריך מעצר עוד טרם התקבלה החלטה בבקשה למעצר עד תום ההליכים (ראו למשל: בש"פ 8318/13 מדינת ישראל נ' עבדאל קאדר, פסקה 37 (22.12.2013) (להלן: עניין עבדאל קאדר)). כפי שאבהיר להלן, באיזון הכולל בין השיקולים הצריכים לעניין, איני סבורה כי יש הצדקה להימנע מהארכת מעצרו של אברג'יל.

36. אכן, ככל שמתארכת תקופת המעצר, נע האיזון המוסדר בסעיף 62 לחוק המעצרים אל עבר זכותו של הנאשם לחירות, בשים לב לכך שעומדת לו חזקת החפות (ראו: בש"פ 8086/15 מדינת ישראל נ' רפאלוב, פסקה 22 (9.12.2015); בש"פ 895/16 מדינת ישראל נ' מאיוסט, פסקה 7 (21.2.2016)). יחד עם זאת, חלוף הזמן אינו נסיבה העומדת לבדה. לצדו יש להביא בחשבון מכלול של שיקולים, ובכלל זה את מידת המסוכנות הנשקפת מהנאשם, את עברו הפלילי, את חומרת המעשים המיוחסים לו ואת החשש מפני הימלטות ושיבוש הליכי משפט (ראו: בש"פ 2879/09 מדינת ישראל נ' רובין, פסקה 11 (17.5.2009)). זאת ועוד: בתיק המתייחס למערך מורכב ומסועף של ארגון פשיעה המורכב ממספר נאשמים, ומונה אישומים רבים ומאות עדים, אמת המידה לבחינת קצב התקדמותו של המשפט שונה בהכרח מאמת המידה לבחינת קצב ההתקדמות בתיקים אחרים (ראו: בש"פ 8840/11 מדינת ישראל נ' זגורי, פסקה 8 (13.12.2011); בש"פ 6703/16 מדינת ישראל נ' אבו כאטר, פסקה 15 (11.9.2016)). זהו גם הרקע לתיקון שהוכנס בחוק המעצרים המקנה לבית משפט זה סמכות, במקרים חריגים ומורכבים, להאריך את מעצרם של נאשמים

העצורים למעלה מתשעה חודשים ב-150 ימים, חלף ההארכה ה"סטנדרטית" בת 90 הימים (ראו: סעיף 62(ב) לחוק המעצרים. ראו גם: בג"ץ 2442/11 שטנגר נ' יו"ר הכנסת, פסקאות 37-43 לפסק דינו של הנשיא א' גרוניס (26.6.2013) (להלן: עניין שטנגר)).

37. על רקע זה, אין מקום להורות על שחרורו של אברג'יל ממעצר. אכן, התמשכות ההליכים בתיק העיקרי - וכן בהליכי המעצר עד תום ההליכים - מעוררת קושי. אולם, קושי זה אינו רובץ לפתחה של המדינה בלבד. בהקשר זה יש לשים לב גם לשינויים שחלו בייצוגו של אברג'יל ובבקשות לדחיית מועד שהוגשו מטעם סנגוריו (ראו גם את דבריו של השופט הנדל בהקשר זה בעניין אברג'יל, בפסקה 3). אין בדברים אלה כדי למתוח ביקורת על התנהלותם של הסנגורים, אלא אך להדגים את המורכבות המאפיינת את ניהול ההליכים בפרשה דנן. כמו כן, יש לתת את הדעת על כך שנוכח התנודות בהליכי המעצר ובתיק העיקרי, חלק מהארכות המעצר הקודמות בבית משפט זה ניתנו לתקופות קצרות מ-90 ימים, כפי שתואר לעיל.

38. הדברים מקבלים משנה תוקף נוכח עברו הפלילי המכביד של אברג'יל והמסוכנות הרבה הנשקפת מן העבירות המיוחסות לו כעת - אשר די להפנות לעובדות כתב האישום על מנת ללמוד על חומרתה.

39. לבסוף, אפשר לציין כי העובדה שאברג'יל מרצה כעת מאסר מקהה את מידת הפגיעה בחירותו, לפחות בשלב זה (ראו: בש"פ 5777/16 מדינת ישראל נ' אדרי, פסקה 10 (27.7.2016)).

40. נוכח האמור, בכל הנוגע לאברג'יל, מצאתי לנכון להיעתר לבקשת המדינה.

41. סבח - הטיעון המרכזי שהעלה סבח היה כי הגיעה העת לבחון את האפשרות לשחררו לחלופת מעצר, או לכל הפחות למעצר בפיקוח אלקטרוני, ועל כן אין מקום להארכה נוספת של מעצרו מאחורי סורג ובריח. בהקשר זה ביקש סבח ליתן משקל משמעותי לכך שחלקו הלכאורי בפרשה הוא מצומצם. טענה זו אין בידי לקבל. כאמור, לסבח מיוחסת מעורבות באישומים השלישי והרביעי. במסגרת זו הוא מואשם בעבירות חמורות ביותר, ובכלל זה בעבירות רצח וניסיון רצח - והכול במסגרת ארגון פשיעה. בחינת פרטיו של כל אחד מאישומים אלה אף מדגישה כי המעורבות המיוחסת לסבח אינה עניין של מה בכך. במסגרת האישום השלישי הוא מואשם במעורבות ישירה בהכנות לניסיון ההתנקשות ברוזנשטיין על-ידי כך שלקח חלק בהכנתו של מטען החבלה, בהטמנתו ברכב ששימש לניסיון ההתנקשות ובדיקתו. כמו כן, במסגרת האישום הרביעי מואשם סבח בין היתר בכך שמסר את מטען החבלה שהיה מיועד לניסיון ההתנקשות השני ברוזנשטיין לידי של לוי. אכן, בסופו של דבר המטען התגלה כלא תקין והוחלף - אולם אין בכך כדי להמעיט מחומרת המעשים. מכל מקום, ישנה אף תשתית ראייתית לכאורית הקושרת את סבח גם למסירתו והרכבתו של המטען השני, אשר הפעלתו הובילה לבסוף למותם של שלושה אזרחים ולפציעתם של 51 נוספים (לעניין זה ראו החלטתו של השופט דנציגר בערר שהגיש סבח על החלטה לעצרו עד תום ההליכים: בש"פ 4398/16 הנזכר לעיל, בפסקה 11)). ברי אפוא כי מן המעשים המיוחסים לסבח עולה מידה רבה של מסוכנות. אכן מדובר בשני אישומים "בלבד" אך בהשוואה למשפטים אחרים כל אחד מהם היה נחשב לכתב אישום "מכובד" בפני עצמו. בשים לב לעוצמתה של המסוכנות האמורה - גם בשלב זה - איני סבורה כי חלוף הזמן מצדיק את שחרורו של סבח מן המעצר.

42. על כך יש להוסיף את עברו הפלילי המכביד של סבח. כאמור, לסבח 12 הרשעות קודמות בעבירות חמורות. הרשעתו האחרונה היא משנת 2010, ועניינה פרשת הרצח הטרגי של מרגריטה לאוטין ז"ל לנגד עיניהם של בן זוגה

וילדיה בשנת 2008. סבך הורשע במסגרת הסדר טיעון בקשירת קשר לביצוע הרצח ובסיוע למבצע הרצח לאחר מעשה, ונדון לשבע שנות מאסר (בניכוי ימי מעצרו). בא-כוחו של סבך הדגיש את העובדה שההרשעה נסבה על מעשים שבוצעו לפני כשמונה שנים. אולם, דומה שחשובה לא פחות העובדה שמדובר על מעורבות בפעילות פלילית חמורה ביותר שהובילה למותה של עוברת אורח תמימה. על רקע זה ובנסיבות המתוארות, נוטה נקודת האיזון לעבר האינטרס הציבורי.

43. באשר לטענה שהעלה סבך בדבר חוסר שוויון בינו לבין נאשמים שנסיבותיהם דומות והוחלט לשחררם לחלופת מעצר או לעצרם בפיקוח אלקטרוני ייאמר כי מקומה של טענה מסוג זה הוא, באופן מסורתי, במסגרת הליך המעצר עד תום ההליכים (ראו: עניין אברג'יל, בפסקה 5). ואכן, בערר שהגיש סבך על ההחלטה לעצרו עד תום ההליכים נדונה בהרחבה טענת האפליה שהועלתה על ידו. בהקשר זה קבע השופט דנציגר כי קיים שוני רלוונטי המצדיק את ההבחנה בין סבך לנאשמים אחרים בפרשה - שוני הנעוץ בין היתר בעבר הפלילי השונה של כל אחד מהנאשמים; בחולשה ראייתית מסוימת הנוגעת לחלקם; ובטעמים פרטניים שאפשרו בנוגע לחלקם מעצר בפיקוח אלקטרוני (בש"פ 4398/16 הנזכר לעיל, בפסקה 15). ברי כי החלטתי זו אינה משמשת כמסגרת לערעור על החלטתו של השופט דנציגר, ובמובן זה אין מקום לסטות מקביעותיה. עם זאת, ככל שטענתו של סבך מכוונת לפרק הזמן שחלף מאז ניתנה החלטה זו, הרי שאיני סבורה כי בנקודת הזמן הנוכחית יש בכך כדי לשנות מן המסקנה שאליה הגעתי - וזאת כאמור על רקע המסוכנות הרבה הנשקפת מסבך נוכח המעשים החמורים המיוחסים לו ועברו הפלילי הכבד, אשר גם בעת הזו משקלם גובר על האינטרס הציבורי.

44. בזהדנה ולוי - עניינם של בזהדנה ולוי הוא דומה לצורך ההליך שבפני, וגם בעניינם הגעתי לאותה מסקנה. כאמור, באי-כוחם טענו כי המעשים המיוחסים להם מתמצים באישום הרביעי לכתב האישום. עם זאת, כפי שצינתי לעיל, ובשינויים המחויבים, די בכך כדי להעיד על המסוכנות הרבה הנשקפת מהם, אשר אין בחלוף הזמן כדי להפחית ממשקלה. כזכור, במסגרת האישום הרביעי מיוחסות לבוהדנה ולוי שלוש עבירות של רצח לצד עבירות אלימות נוספות. על פי עובדות האישום הרביעי לוי היה מי שקיבל את מטען החבלה שנועד לשמש להמתתו של רוזנשטיין - בשתי הזדמנויות שונות (שכן המטען הראשון היה פגום, ועל כן נדרש מטען מתוקן), ואילו בזהדנה היה האדם שהניח את המטען על גג המשרד שאותו נהג רוזנשטיין לפקוד. כמו כן, בזהדנה ולוי קיימו לכאורה תצפיות לעבר המקום, בהמתנים להגעתו של רוזנשטיין - ובסופו של דבר כאשר הגיע למקום, היה זה לוי שהודיע על כך למי שהפעיל את המטען. על רקע זה, ובשים לב גם לעברם הפלילי המכביד של בזהדנה ולוי (ולכך שהרשעתם האחרונה היא משנת 2013), לא מצאתי כי חלוף הזמן מצדיק את דחיית הבקשה להארכת מעצרו בעת הזו.

45. יוער כי גם טענתו של לוי באשר לאפליה בינו לבין נאשמים אחרים בפרשה נדונה בהחלטה שניתנה בערר שהגיש על ההחלטה לעצרו עד תום ההליכים, ונדחתה (ראו: בש"פ 4212/16 לוי נ' מדינת ישראל, פסקה 22 (30.6.2016)). הדברים שנאמרו בעניינו של סבך בהקשר זה יפים גם לעניינו של לוי.

46. באשר לטענותיו של בזהדנה באשר לאפליה בין נאשמים - בהתאם לאמור לעיל, המסגרת המתאימה יותר להעלאתן - בשלב זה - היא בקשה לעיון חוזר בהחלטה לעצרו עד תום ההליכים. יחד עם זאת בשים לב לכך שטענה זו לא נדונה בערר שהגיש בזהדנה על ההחלטה לעצרו עד תום ההליכים (בניגוד לסבך ולוי), מצאתי לנכון להתייחס בקצרה, ולו בבחינת למעלה מן הצורך, לטענה האמורה. לאחר שבחנתי את החלטותיו של בית המשפט המחוזי אני סבורה כי על פני הדברים אין לה בסיס. כך, נאשם 11 נעצר בפיקוח אלקטרוני בהסכמת המדינה נוכח חולשה ראייתית משמעותית בנוגע למעורבותו באירועי האישום הרביעי (ראו: פסקה 48 להחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום

2.5.2016). גם נאשם 4 נעצר בפיקוח אלקטרוני בין היתר בשים לב לחולשה ראייתית משמעותית ביחס לאישומים המיוחסים לו, וכן בשים לב לכך שטיב מעשיו נגע בעיקר להיבט הסמים ולא באירועים אלימים ולכן שעברו הפלילי אינו כולל עבירות אלימות כלשהן (שם, בפסקה 50). באשר לנאשם 9, כאשר הורה בית המשפט המחוזי על מעצרו בפיקוח אלקטרוני הוא ציין כי הוא עושה כן בשים לב לכך שאין לחובתו הרשעות קודמות ולכך שאין בנמצא ראיות בדבר המשך התנהלות עבריינית שלו מאז האירועים הנטענים בכתב האישום (שם, בפסקה 54). אכן, בחלק מן ההחלטות הרלוונטיות ניתן גם משקל למעמדם של הנאשמים השונים בארגון ולמידת מרכזיותם בפרשה (ראו למשל בפסקה 7 להחלטתו של בית המשפט המחוזי מיום 10.3.2016, בעניינו של הנאשם 17). יחד עם זאת, לא היה זה שיקול שעמד לבדו - ולצדו נבחנו לעומק גם טיב המעשים המיוחסים לנאשם, התשתית הראייתית כנגד הנאשם וכן עברו הפלילי של הנאשם ומידת המסוכנות שעליה הוא מלמד. על רקע זה, איני סבורה כאמור כי יש בסיס לטענותיו של בודהנה. זאת, מבלי לפגוע בזכותו לפנות בכל עת בבקשה לעיון חוזר בתנאי מעצרו, באם התקיימו התנאים לכך.

47. אשר על כן, גם בעניינם של סבח, בודהנה ולוי - מצאתי לנכון להיעתר לבקשת המדינה.

סיכום

48. לקראת סיום ייאמר כי מעל הבקשה כולה "מרחפים" שני שיקולים נוספים - שמחזקים אף הם את המסקנה שאלה הגעתי. השיקול הראשון נעוץ בחשש מפני שיבוש הליכים, הטבוע במקרים שבהן העבירות בוצעו במסגרת ארגון פשיעה (ראו למשל: בש"פ 5491/13 מדינת ישראל נ' פלוני, פסקה 7 (13.8.2013)), ולא כל שכן ארגון בינלאומי רב-זרועות כגון זה שבמקרה דנן. הדברים אמורים בפרט בכל הנוגע לחשש הממשי מפני האפשרות להימלטות מאימת הדין בנסיבות אלה (ראו: בש"פ 5272/06 מדינת ישראל נ' מוסלי, פסקה 9 (13.8.2006)). השיקול השני עניינו בגישה הכללית שבה נוקט בית משפט זה ביחס למסוכנותם של אלו הפועלים לכאורה במסגרת ארגוני פשיעה (ראו: שם; בש"פ 6471/08 מדינת ישראל נ' אבוטבול, פסקה 17 (29.7.2008); עניין עבדאל קאדר, בפסקה 39).

49. אין לחדד - קצב התקדמות ההליכים בפרשה דנן לא היה משביע רצון עד כה. בהקשר זה, כאמור, הקושי שבפני טבוע במתח המובנה בין הכללים ה"רגילים" לגבי ניהול הליכים והתמשכותם לבין האילוצים המיוחדים ב"מגה תיקים" שעניינם פעילות עבריינית מסועפת, ולא כל שכן במסגרת ארגוני פשיעה (ראו: בש"פ 1954/11 מדינת ישראל נ' זגורי, פסקה 4 (23.3.2011); עניין שטנגר, בפסקה 42 לפסק דינו של הנשיא גרוניס; בש"פ 3957/14 מדינת ישראל נ' כיאל, פסקה יא (10.6.2014)). הדברים אמורים בהטעמה מיוחדת במקרה שבפנינו אשר נסב על פרשה חריגה בממדיה ובחומרתה, כפי שזו עולה מכתב האישום. בהקשר זה יש לומר כי התרשמתי שבעת הזו המדינה עושה את מיטב המאמצים על מנת לקדם את ההליכים במהירות הראויה. לא למותר לציין כי הבקשה הוגשה למסגרת של 90 ימים - חרף האפשרות, לכאורה, במקרים מסוג זה, לבקש להאריך את מעצרו של המשיבים ב-150 ימים (ראו לעיל פסקה 36). אני סבורה כי יש טעם בהתנהלות זהירה זו.

50. סוף דבר: הבקשה מתקבלת. אני מורה על הארכת מעצרו של המשיב 1 והמשיבים 3-5 ב-90 ימים נוספים, החל מיום 24.11.2016 או עד למתן פסק דין בעניינם בתפ"ח 24984-07-15 בבית המשפט המחוזי בתל אביב-יפו, לפי המוקדם.

ניתנה היום, כ"ז בחשוון התשע"ז (28.11.2016).

עמוד 10

שופטת
